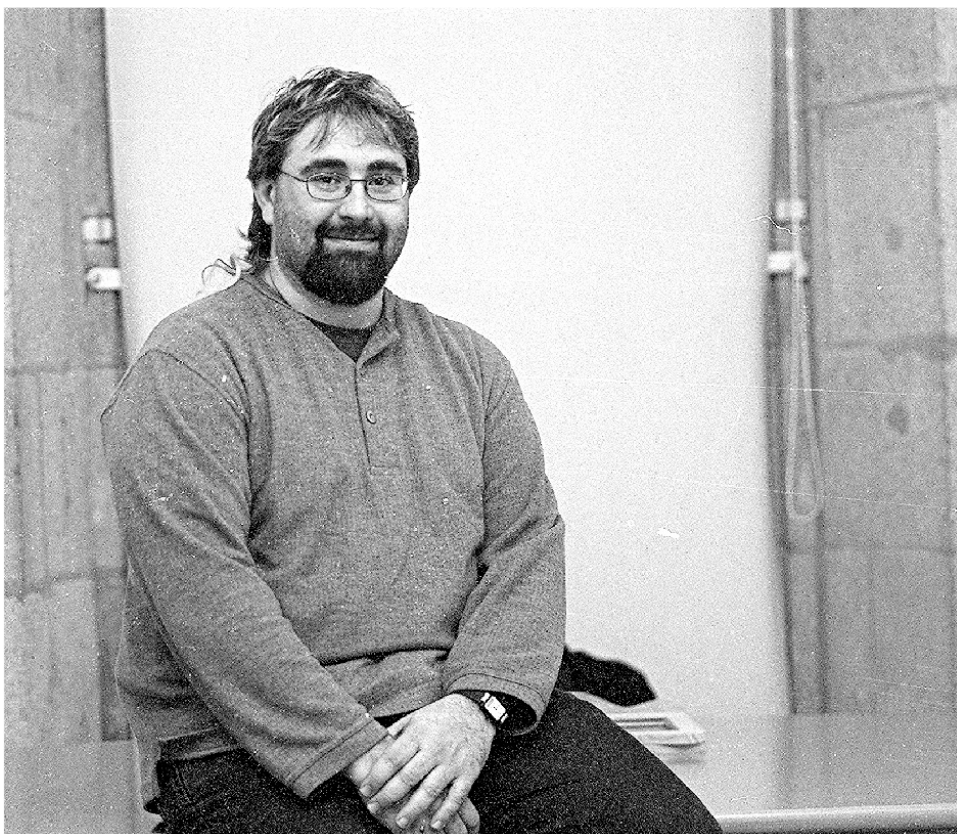

Igor Lugris: Poesía contra “a poesía”

C

oñecín a este interesante poeta hai anos en Santiago. Eu sempre andaba detrás del pedíndolle que me prestase poemas seus para leros. Gustábame —e gústame— a súa poesía. Poesía crítica, sincera, divertida. Dalgún xeito a súa é unha poesía contra “a poesía”. O poeta lanza un cristal roto contra o espello no que se reflectan moitas ideas da poesía. Devólvelle á palabra todo o tacto humano do mundo. Dálle ao verso vida, movemento e mesmo humildade. Ensaia poemas como quen fai xogos da infancia, como quen constrúe música, como quen conta un conto ou baila un baile.

Publicaba en 1997 o seu primeiro libro, titulado *Quen nos defende a nós dos idiotas?* na editorial “Letras da Cal”. Referíndonos a aquel título segue afirmando Igor dun xeito comprometido, lúcido, que “estamos totalmente gobernados por idiotas e póla incultura”. Agora acaba de sacar á rua unha autoedición co título *Mongolia*. Despois de petar nas editoriais todas sen achar un oco. Considera que para os poetas novos segue sendo moi difícil publicar. “A autoedición supón esforzo económico e de traballo humano” afirma, pero tamén confesa que “che dá maior liberdade” de xeito que unha cousa compensa á outra.

Mongolia é o libro dun neno ferido. Mongolia é un país inventado para escapar do país noso, para reinventar o país noso. Mongolia é unha canción de filosofía e beleza. É un conxunto vivo de poemas vivos e libres. É un berro con moito, moitísimo humor. Igor é un mozo de trinta anos que te mira con timidez e bondade. Igor anda pola cidade de Santiago como quen anda por un conto feliz. Igor é un poeta precisamente porque non vai de poeta. Ten unha mirada amable que fai que estando con el te sintas ben.

Empezou a escribir poesía en 3º de BUP pois no seu instituto fixeron varios talleres nos que participou e nos que desfrutou. “Descubrí que a poesía non era ese asunto serio reservado só para uns poucos” di, e empezou dende entón a entender a literatura como “un xogo” e tamén como “un oficio”. Máis que na inspiración Igor cre no traballo diario, escribir e ler moito, ter os ollos moi abertos, practicar, soñar. El escribe tódolos días, como vivindo unha bonita historia, a historia máis bonita do mundo. Opina que hai que entender a literatura como unha “necesidade” e non como un “capricho” se non queremos que o noso sistema literario falle.

Mongolia está lonxe e cerca. É un lugar literario pero ás veces *Mongolia* é Galicia. Galicia respirando baixo as palabras e as ideas. Galicia baixo unha idea de humor. Baixo un cristal fino de querer romper a realidade. Opina este poeta novo que “a literatura ten unha utilidade que é axudar a entender o mundo, porque o mundo aínda hai que transformalo”. Para conseguilo o mellor camiño que o autor encontra é a ironía. Un riso que pretende ser provocador e mesmo incomodador. Afirma que “o humor está moi mal visto polo poder, a risa é preocupante para o poder”. Pero “para qué serve realmente o humor?” pregúntolle e el contesta que “o humor serve non só para presentar

as cousas dunha forma máis amable senón tamén para facer unha reflexión profunda sobre a realidade”. Tamén é unha forma máis doada de achegarse ao público. Igor Lugris fai rir nos seus recitais, cargados de humanidade, e posiciónase en contra dos “recitais que máis ben parecen velatorios” onde todo é solemne, aburrido, frío.

“Eu non me considero poeta” di, e reflexiona sobre os poetas que adoptan unha imaxe de “sobrenaturais, divinos, superiores”. El non quere eso. El quere incendiar a palabra. El quere criticar aspectos, rirse de cousas, pasalo ben, axudar a pasalo ben, entender a literatura como un arma lúdica de destapar as cousas, desacralizar a creación, debuxar palabras tristes e incómodas, chegar á xente, baixar do escenario, reintegrar todo, recitar como quen rompe cousas, facer rir, reinventar a felicidade pasando por todo o malo.

Opina que quizais non podamos falar de “xeración de poetas dos noventa” xa que as liñas dos distintos autores son moi diferentes e o único que nos une é o feito cronolóxico. Afirma de todos xeitos que tamén nos une certa “militancia na poesía”, esa tentativa de levar a poesía á xente, aos recitais, aos bares. E falando dos recitais opina que “houbou un boom, facíanse moitos recitais, e agora hai un momento de declive desta forma de comunicación da poesía co público”. “Unha das formas máis gratificantes da poesía é poder recitala” para este poeta da poesía contra “a poesía”. Recitar, confrontar, vivir a palabra impresa e morta, espírese, facer teatro, comunicación marabillosa, resistir, reaxir, coller forza. Algo pasa para que os recitais xa non estean de moda. Algo pasa para que xa non se pense na poesía.

A poesía de Igor Lugris foi considerada moitas veces pola crítica como poesía “social” e a el non lle gusta moito o termo. Xa que non fai “panfletos” nin tampouco fai “ensaio en verso”. El fai o que lle sae do corazón. Eu, máis que poesía social, diría que a poesía de Igor é unha obra moi “humana”, moi chantada na realidade, moi apegada á xente toda e especialmente á mocidade, moi enxefosa, con metáforas sorprendentes e ideas intensas e palabras exactas e unha filosofía ou liña de pensamento moi orixinal, moi persoal, moi normal. Digo “normal” no sentido de que é a expresión de Igor unha expresión marabillosa sen deixar de ser cotián e sen abandonar unha linguaxe moi actual e moi viva. Sabe facer inmensas obras de arte con ideas pequenas. Sabe ensaiar unha gran obra de teatro sen facer caso do “poeticamente correcto”. Porque non hai que esquecer que na poesía tamén hai o “correcto e o incorrecto” e as cousas singulares aínda asustan e non se aposta por elas. O que nos chama a atención é curiosamente o máis rexeitado no mundo literario, por medo, por incultura, por ignorancia. Semella absurdo, pero é verdade.

E así Igor recorre á autoedición. E sorprende cun libro en xeral ben aceptado pola sociedade. Andou por toda Galicia facendo presentacións en cidades e vilas, nesa militancia súa calada pero insurxente. El é tímido e pouco falador pero a súa expresión nos poemas é unha expresión moi viva, explosiva, con motivos, con armas, con motivos para estar atentos e vivos e ser faladores, moi faladores.

Porque na vida hai que dicir cousas, hai que facer cousas, hai que actuar. “Sobreactuar” dise moitas veces dos actores, e poderíase tamén dicir de moitos poetas, que sobreactúan, que teñen unha “pose”, e todo é hipocrísia, pero no caso de Igor non podemos dicir eso, senón todo o contrario, e alegrámonos, e celebralo, e escoitalo recitar, e ler os libros que nos ofrece.

Son libros cheos de naturalidade, mesmo de narratividade, e con moito humor, un humor necesario, un humor intelixente e atrevido e eficaz.

Os seus principais escritores referenciais son Cortázar e Ferrín, deles arranca a súa inspiración, aínda que el non sabería dicir se se nota a súa influencia na súa obra ou non. Escribe moito e desbota moito. Non cre en que o que escriben os escritores poida ser “marabillosa todo” senón que pensa que o propio escritor debe seleccionar.

Contra “a arte pola arte”, contra posturas escapistas, apegado á realidade, contra a poesía pseudoerótica, contra a poesía para elites, contra a idea de que a “poesía só a len os propios poetas”, xorde Igor, calado pero irreverente, silencioso pero radical, forte. Expresando cousas novas e dun xeito novo, comunicando alegría e tristeza, integrando a política nas cousas, buscando o oculto na sociedade, facendo xurdir a risa, debuxando unha poesía ante todo moi humana. Escapando do cinismo, dicindo a verdade. Non sendo aceptado no mundo editorial, xa que abre portas novas a mundos novos. Moi activo en xeral na sociedade. Novo pero maduro dende sempre. Dende aqueles poemas que me deixaba ler hai anos e que tanto me gustaban. Porque eran diferentes, únicos, especiais. Porque me falaban e falan de cousas moi normais pero dun xeito extraordinario, forte, vívido, orixinal.

LUPEGÓMEZ